

HISTORIENS STØRSTE BLOFF.

"Historiens største bloff" kalier Lord Vansittart den tyske skadeserstatningsbloff etter forrige verdenskrig. Tyskland klarte ikke bare å innbille verden at det ikke var i stand til å betale erstatningene, det framstod til og med som en lidende martyr. I virkeligheten lå årsaken til Tysklands vanskeligheter ikke i erstatningene, men i selve krigen, en angrepskrig som førte til fullstendig nederlag. De allierte hadde fra første begynnelse gjort et feilgrep: de hadde fastsatt skadeserstatningene for høyt. Ikke urettferdig høyt, for beløpet, 132 milliarder gullmark, svarte bare til en tredjedel av hva krigen hadde kostet de allierte, men upraktisk høy. For tyskerne gjalt problemet fra første begynnelse bare hvordan de best skulle kunne lure sine sarrrike ofre; og de skred målbevisst og metodisk til verket, lot som de betalte mer enn de gjorde og jamret seg høyt og uavlatelig. Ifølge skadeserstatningskommisjonens beregninger betalte landet omkring 20 milliarder gullmark gjennom et tidsrom på flere år. Til sammenlikning kan nevnes at gjenoppbygningsarbeidet bare i Nord-Frankrike har kostet over 15 milliarder gullmark.

I det hele tatt gjorde Tyskland aldri noe alvorlig forsøk på å innfri sine forpliktelser fra Versailles. Det lot som det var lamslått av den kolossale skadeserstatning og sparte sine krefter til revansjens dag. Ifølge Hitlers egne opplysninger brukte landet til forberedelser til denne verdenskrigen 10 milliarder gullmark! Tyskernes taktikk gikk ut på å reklamere opp den foretatte årelating, og det falt dem ikke vanskelig - de regnet ganske enkelt alle sine tap som skadeserstatning. De tilgodeskrev seg f. eks. den tonnasje som var tatt fra dem under krigen, til og med den tyske orlogsflåte som de selv senket ved Scapa Flow. Kullgruvene i Saar var i 1913 av det tyske finansministerium verdsett til 300 millioner gullmark. Under krigen la de allierte beslag på gruvene som erstatning for de franske som tyskerne hadde satt under vann, og i regnskapet for skadeserstatningene førte så tyskerne gruvene opp med over 1 milliard gullmark! Manøveren lyktes, og i 1935 fikk tyskerne til og med kjøpe tilbake gruvene og hele statseidemannen i Saar for 140 millioner gullmark. Blandt andre forbausende poster på skadeserstatningsregnskapet merkes verdien av de avståtte tyske kolonier, omkostningene ved avrustningen, ødeleggelsen av de tyske befestninger og omlegningen av industrien til fredsdrift. Den tyske propaganda hadde så stor makt

at verden trodde fullt og fast at landet var ruinert. Men var de som syntes synd på landet, klar over at inflasjonen praktisk talt opphevet den indre statsgjeld? Visste de at nasjonalinntekten var atskillig høyere i 1924 enn før krigen. Snart blomstret næringslivet i Tyskland, mens fordringshaverstatene hadde store vanskeligheter med å lirke til seg bidrag til oppbygning av de ødelagte områder. Snart kom det dit at fordringshaverne lånte skyldneren penger til å betale med. I form av lån og kreditter fikk Tyskland nærmere 30 milliarder riksmark fra sine tidligere fiender; altså atskillig mer enn landet selv betalte i skadeserstatninger. Blandt de første som fikk lån var de ledende tyske rustningsfabrikker. Likevel fikk propagandaen verden til å tro at hele Versaillestraktaten var uforvarlig og at Tyskland ikke hadde annet å gjøre enn å kaste seg i armene på Hitler - til tross for skadeserstatningene ble avskrevet et år før Hitler kom til makten. Tyskernes neste sjakktrekk var å få avskrevet de kommersielle gjeldspostene også, og det ga en nettgevinst på 20 milliarder mark. Slik forberedte Tyskland denne krigen. Og under den har tyskerne avskrevet de okkuperte nasjoner et årlig bidrag på 20 milliarder riksmark, eksklusiv hva de ved offisiell eller privat plyndring har revet fra landene.

Hvordan skal vi hindre menneskeheten i å la seg lure en gang til? Allerede nå er mange i gang med en "Redde-Tyskland"bevegelse; og et av hovedpunktene er: Ingen skadeserstatning denne gangen! Godtar vi dette prinsippet, kommer Tyskland til å ha vunnet krigen uansett den militære utgang. Skal vi få fred i verden må det bli klart at angrepskrig ikke løner seg. Den skal tvertom betales, og det dyrt! Forrige gang var Tysklands "lidelser" i stor utstrekning bloff. La oss passe på at vi ikke blir lurt en gang til.

SAMMENDRAG AV NYHETENE FREDAG OG LØRDAG.

Lørdag ble det meldt at russiske tropper i den nordlige støtkile vest for Pólozk med retning mot Dvinsk hadde gått over Dissna, en bielv til Dvina, på en 25 km bred front. 3. hvite-russiske arme som rykker mot Vilna har passert Osjnjanka som er den siste elv før Vilna, og jernbanen Vilna-Dvinsk ligger under artilleriild. Tysk telegrambyrå meldte lørdag middag at Baranovitsji var faldt. I pripetmyrene fortsetter den russiske framrykning vest for Mosyr, og har nådd Turov ø for Pinsk. Den russiske framrykning fortsetter vest for Kovel mot Brest-Litovsk, og tyske tropper trues av omringning i Pinskområdet.

Siden 5. juni er det faldt eller tatt til fange 27 tyske generaler. På svensk hold mener man det nu er for sent for tyskerne å trekke troppene tilbake fra de baltiske land, da de jernbaner som kan benyttes går for nær fronten. Det er mulig tyskerne vil forsøke å evakuere sine styrker til Finnland. - Etter et voldsomt bombardement natt til lørdag med 2.300 tonn bomber mot stillingene nord for Caen gikk briterne lørdag til angrep. De har framgang og de heftige kamper fortsetter. Amerikanerne har forsert en ny overgang over Vire og erobret St. Jean de Daye. La Haye du Puits er nå omgått på alle kanter.

Cherbourgs havn er straks klar til å motta de første skip. - I svenske kommentarer til von Rundstedts avskjed meddeles det at denne skyldes uoverensstemmelse med Rommel, som man gir skylden for det mislykkete forsvar i Frankrike. I oktober ifjor sammenkalte von Rundstedt de kommanderende generaler i vest til et møte. Han ga der uttrykk for den oppfatning at det var håpløst å hindre en alliert invasjon, grunnet de alliertes materielle overlegenhet. Han mente at Tyskland allerede var slått, men at hæren måtte fortsette kampen så lenge som mulig forat ikke nazistene kunne gi dem skylden for nederlaget, og forat den kunne bevare sin prestisje hos det tyske folk. De fleste andre generaler erklarte seg enige. Rommel, som mente de allierte kunne kastes på sjøen, skildres som en meget forfengelig mann; upopulær blandt sine offiserer, men med et visst tak på sine soldater. Han er fanatisk nazist og meget populær hos Hitler, men Wehrmacht satte seg sannsynligvis imot at han ble utnevnt til øverstbeføende i vest. Von Kluge fikk derfor denne tittel. - De Gaulle ble mottatt med salutt da han kom til Washington og ble senere tatt imot av Roosevelt. - De største amerikanske bombeflyene har angrepet mål i Japan fra baser i Kina. - Hvert tiende fartøy i den allierte flåten som på invasjonssdagen satte kurs for Frankrike, førte norsk flagg.

NYHETENE SØNDAG.

Vestfronten. Fra Eisenhowers hovedkvarter meddeles at britiske og amerikanske tropper har inntatt byen Caen. Byen har vært midtpunktet i det tyske forsvar på denne del av fronten. Gjennom Caen går hovedbanen fra Cherbourg til Paris, den er et viktig veiknutepunkt, og olvehavnen regnes som den syvende i rekken av de franske havner. Tyskerne i landsbyene nord for Caen har ingen sjangser lenger, da alle retrettveier er avskåret. På vestfløyen har amerikanerne drevet tyskerne ut av La Haye du Puits og rykket videre 3 km mot syd. På midtfronten går amerikanerne fram på begge sider av Vire mot St. Lo. På østsiden står troppene 5 km og på vestsiden 8 km fra landsbyen. Amerikanerne rykker også sydover på veien fra Carentan til Periers. Det meldes at byene Granville og St. Pair på sydvestkysten av Normandie er erobret og at troppene har rykket fram over 2 km. Meldingen inneholdt intet om hvordan erobringen, som er uten sammenheng med frontene, har foregått

Det allierte flyvåpen angrep veier, broer og jernbaner i det tyske oppmarsj område. Franske friskarere er i kamp bare 30 km fra Normandiefronten og også lenger inne i landet. Innlandstyrkenes sjef, General Koenig, har kommet til Cherbourg. - Roosevelt har gitt De Gaulle en meget hjertelig mottakelse. Spørsmålet om anerkjennelse av den franske komite er foreløpig ikke drøftet. - Allierte fly har bombet mål i Tyskland og okkupert område. Flygende bomber kom søndag innover England, lørdag var det en lengere pause. Amerikanske fly angrep utskyttingssteder for disse bomber lørdag, bl. annet med 6 tonn bomber.

Østfronten. Det russiske framstøt fortsetter uten stans og russisk artilleri og tanks kjemper i Vilna. Lenger nord har andre russiske koldbær avskåret jernbanen Vilna-Dvinsk og gått over grensen til Litauen. Russerne nærmer seg linjen Riga-Kaunas som er tyskernes siste retrettvei. Ifølge tyske meldinger har tyskerne trukket seg tilbake fra forsvarsverkene i Lidaområdet og Lida er tatt etter forbitrete kamper. Russerne står her 160 km fra Østpreussens grense. Rokosovskis armeer rykker fram for Baranovitsi mot Bialystok og Brest-Litovsk. I syd rykker russerne fram mot Brest-Litovsk fra Kovel og truer med å avskjære de tyske tropper i Pinskområdet. Tyskerne melder at russerne er nådd fram til elva Bug, og har trent inn i generalguvernementet Polen som er en del av Stortysklands ytre forsvar. Marskalk Sjukov har innledet en ny offensiv øst for Lwow. Korrespondenter meddeler at 25 av de 50 tyske divisjoner på midtfronten er ødelagt og at disse ikke kan erstattes. Ifjor reddet de tyske panserdivisjoner hæren fra en katastrofe, men i dag er halvparten av panserdivisjonene på vestfronten. - Hitler har i uken som gikk hatt en viktig konferanse med sine militære rådgivere. Det viktigste samtaleemne var mangelen på reserver.

Italia. Det meldes om litt mindre framgang på alle frontavsnitt til tross for innbitt motstand. Tyskerne forsterker sin Adolf Hitlerlinje nr. 2 fra Livorno til Rimini. På vestkysten står de allierte mindre enn 15 km fra Livorno. Italienske friskarere kjemper i byen. Syd for Arezzo er Montoni inntatt. - Lørdag ble havner og flyplasser på Chios, Rhodos og andre øyer i Egeerhavet angrepet av fly fra Midtøsten. Over 500 tunge amerikanske fly fra Italia har angrepet det største oljeanlegg i nærheten av Wien. Samtidig ble to mindre raffinierier og tre flyplasser angrepet. Flyplasser sv Budapest er bombet, 57 tyske fly ble skutt ned og 21 allierte gikk tapt.

Portugal. 6 tyske embedsmenn er kommet til Lisboa med Lufthansa. De hadde med seg 6 forseglede kasser, som p.g.a. de reisendes diplomatpass ikke skulde undersøkes. I forrige uke ble det meddelt at tysk gull kom med Lufthansa til Portugal.